

Not: Faaliyetten Men, Ruhsat İptali ve İş Yerlerinin Kapatılması vs. İş Yerlerine Yönelik Alınan Yaptırım Kararlarının Uygulanması Hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-15425700
Konu: GÖRÜŞ (Kararların Uygulanması Hk.)

15/04/2026

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 19.02.2026 tarihli ve E-45299283-000-209745 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile; Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 11 inci maddesi hükmünde "... Mevzuatla kendilerine verilen görevleri yapmaya mani olanlar ile görev sırasında mukavemet gösterenleri, görevi yaptırmamak için direnen, küfür, hakaret, tehdit edenler ile sözlü veya fiili saldırıda bulunanları kolluğa bildirmek, kovuşturma yapmak üzere tutanak düzenlemek ..." ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde "Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır." hükümlerinin yer aldığı, ilgili mevzuat hükümleri göz önüne alınarak iş yerlerinin süreli veya süresiz mühürlenerek faaliyetten men edilmesi işlemlerinin gerçekleştirilmesi hususunda yetkinin zabıta müdürlüğünde olduğu, mühürleme işlemi tesis edilmeden önce otel, pansiyon, spa merkezleri, güzellik salonları, lokanta, kafe gibi iş yerlerine bozulacak, özel ve zaruri malların boşaltılması için tebligat yapılarak makul süre verildiği ancak iş yerlerine mühürleme işlemi gerçekleştirileceği ile iş yerlerinin mühürleme işlemi için hazır hale getirilmesi hususları belirli bir süre önce bildirilmesine rağmen iş yerlerinin gerekli hazırlık işlemlerini yapmadığı, iş yerlerinin müşterileri tahliye etmediği, yeni müşteri kabul etmeye devam ettiği, konaklama, yeme içme gibi ticari faaliyetlerini sürdürdüğünden mühürleme işlemi gerçekleştirmek üzere zabıta müdürlüğü ekiplerince gidildiğinde iş yerinin mühürleme işlemlerine hazır halde olmadığı ve zabıta memurlarının idari işlemleri tesis ederken zor kullanma yetkileri bulunmadığından mühürleme işleminin gerçekleştirilebilmesi için kolluk kuvvetlerinden destek istendiği ancak kolluk kuvvetleri tarafından zabıta personeline yönelik mukavemet olmadığı sürece tahliye işlemlerini gerçekleştiremeyeceklerinin beyan edildiği, zabıta memurları tarafından mühürleme işlemi gerçekleştirilmek üzere ilgili iş yerine gidildiğinde iş yerinin mühürleme işlemine hazır hale getirilmemesi nedeniyle işlem tesis edilemediği, iş yerlerinin süreli ve süresiz faaliyetten men işlemlerinin ifası esnasında herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılması durumunda yapılacak iş ve işlemler hakkında Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere; 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 31 inci maddesi; "A- Kaymakam kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın neşir ve ilanını, uygulanmasını sağlar ve bunların verdiği yetkileri kullanır ve ödevleri yerine getirir. Kaymakam, valinin talimat ve emirlerini yürütmekle ödevlidir;

...

Ç- Kaymakamlar, dördüncü maddenin son fıkrasında belirtilen daire ve müesseseler dışında kalan bütün Devlet daire ve müessese ve işletmelerini ve özel işyerlerini, özel idare, belediye ve köy idareleriyle bunlara bağlı tekml müesseseleri denetler ve teftiş ederler. Bu teftiş ve denetlemeyi bizzat veya idare şube başkanları veya validen talep edeceği Bakanlık veya tüzelkişiliği haiz genel müdürlük müfettişleri vasıtasıyla ortaokul veya bu dereceli öğretim müesseselerini de bizzat veya ilgili müfettişleri marifetiyle denetler;

...
E- Kaymakam, ilçenin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur;

... ” hükmünü,

32 nci maddesi; “A) Kaymakam, ilçe sınırları içinde bulunan genel ve özel kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir;

B) Suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve güvenini korumak için gereken tedbirleri alır. Bu maksatla Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam eder. Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile Cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirlerin yürütülmesi için emirler verir. Bu teşkilat amir ve memurları kaymakam tarafından verilen emirleri derhal yerine getirmekle ödevlidir;

...
Ç) İlçe sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının tasarrufa mütaallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi kaymakamın ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için kaymakam gereken karar ve tedbirleri alır; Bu hususta alınan ve ilan edilen karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır;

... ” hükmünü,

66 ncı maddesi; “İl genel kurulu veya idare kurulları yahut en büyük mülkiye amirleri tarafından kanunların verdiği yetkiye istinaden ittihaz ve usulen tebliğ veya ilan olunan karar ve tedbirlerin tatbik ve icrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler, mahallî mülkî amir tarafından Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmü uyarınca cezalandırılır. (Ek cümle: 27/3/2015 - 6638/16 md.) Ancak, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek toplumsal olayların baş göstermesi hâlinde vali tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla alınan ve usulüne göre ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davrananlar, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” hükmünü,

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununun 1 inci maddesi; “Polis, asayiş amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder.

... Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve ilgili mevzuatın kendisine verdiği vazifeleri yapar.” hükmünü,

2 nci maddesi; “Polisin genel emniyetle ilgili görevleri iki kısımdır.

A) Kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, yönetmeliklere, Hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önünü almak,

...
Kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olan polis; amirinden aldığı emri, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmes ve bu aykırılığı emri verene bildirir. Ancak, amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazılı olarak yenilerse, emir yerine getirilir. Bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir suretle yerine getirilmez. Yerine getirenler sorumluluktan kurtulamaz.

Aşağıda yazılı hallerde:

...
III – Devlet kuvvetleri aleyhine, yalnız veya toplu olarak taarruz veya mukavemette bulunanları yakalamak, veya bunların taarruz veya mukavemetlerini def etmek için,

...
VII – İşlenmekte olan bir suçun işlenmesine veya devamına mani olmak için,

...
Yetkili amir tarafından verilecek sözlü emirler derhal yerine getirilir. Bu emirlerin yazılı olarak verilmesi istenilemez. Bu hallerde emrin yerine getirilmesinden doğabilecek sorumluluk emri verene aittir. ” hükmünü,

6 ncı maddesi; “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden;

a) Faaliyetten geçici olarak men edildiği halde süresinden önce açılan,

...
d) Mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen,

İş yerlerinin işletmecilerine beş yüz milyon Türk Lirası ile bir milyar Türk Lirası arasında idarî para cezası verilir.

... ” hükmünü,

7 nci maddesi; “Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathane; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet kafeler ve benzeri yerler umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır.

...
Bu iş yerleri genel güvenlik ve asayiş yönünden genel kolluk tarafından denetlenir.

... ” hükmünü,

16 ncı maddesi; “Polis, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir.

... ” hükmünü,

17 nci maddesi; “Polisin:

A) Kanun ve usul dairesinde verdiği emre itaatsizlik ve ittihaz eylediği tedbirlere riayetsizlik edenler;

B) Vazife yaparken polise mukavemette bulunan veya vazifesinden alıkoymak maksadıyla polise zorla karşı koyan ve yakalanmadıkları takdirde hareketlerinde devam etmeleri melhuz bulunan şahıslar,

(Değişik: 16/6/1985 - 3233/6 md.) Karakola götürülüp haklarında tanzim olunacak evrakla beraber adliyeye verilirler. ” hükmünü,

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 203 üncü maddesi; “Kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir şeyin saklanması veya varlığının aynen korunmasını sağlamak için konulan mühürü kaldıran veya konuluş amacına aykırı hareket eden kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.” hükmünü,

265 inci maddesi; “(1) Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun yargı görevi yapan kişilere karşı işlenmesi halinde, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Suçun, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle veya birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

(4) Suçun, silahla ya da var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) *Bu suçun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.*” hükmünü amirdir. Söz konusu hüküm haricinde, kamu görevlisi kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle maruz kaldığı eylemler sonucu oluşan suçlar, mezkur Kanunun ilgili maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde “*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. ... İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.*” hükmü yer almakta olup Yönetmeliğin 39 uncu maddesinde “*geçici süreyle faaliyetten men ve idarî para cezası*”, 40 ncı maddesinde “*faaliyetten men kararının uygulanması*”, 42 nci maddesinde “*işletme izninin iptali*”, ek 3 üncü maddesinde “*faaliyetten geçici süreyle men ve idarî para cezası*” düzenlenmiş bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde; kaymakamın ilçede kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın uygulanmasını sağlamak, ilçenin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemek, suç işlenmesini önlemek, kamu düzeni ve güvenini korumak için gereken tedbirleri almak, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisinin kullanılması hususlarında sorumlu olduğu ve bunları sağlamak için gereken karar ve tedbirleri almakla ödevli ve görevli olduğu,

Diğer taraftan, kaymakamın ilçe sınırları içinde bulunan genel ve özel kolluk kuvvet ve teşkilatının amiri olduğu, suç işlenmesini önlemek ile kamu düzen ve güvenini korumak için Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam edeceği, Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile Cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirlerin yürütülmesi için emirler vereceği, bu teşkilat amir ve memurlarının kaymakam tarafından verilen emirleri derhal yerine getirmekle ödevli olduğu,

Öte yandan vazife ve yetkileri 2559 sayılı Kanunda düzenlenmiş olan polislerin kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olduğu ve Kanunda belirtilen istisnai haller dışında amirinden gelen emirleri uygulamakla mükellef olduğu, vazifesini yaparken polise mukavemette bulunan veya vazifesinden alıkoymak maksadıyla polise zorla karşı koyan kişiler hakkında Kanunda gerekli düzenlemelerin yer aldığı, ayrıca genel ve özel kolluk kuvvetleri dahil kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla cebir veya tehdit kullanmanın Kanunda suç olarak tanımlandığı,

Bu bakımdan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin ilgili dayanak Kanunları uyarınca Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan bir mevzuat olarak yetkili idarelere sorumluluk yüklediği ve bu süreçte yetkili idarelerin kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanmasında yetkisini aşan durumlarda kamu düzeni ve güvenliğinin temininden mahallin mülki amirinin sorumlu bulunduğu, dolayısıyla Yönetmeliğin öngördüğü durumlarda mevzuata aykırı olarak işletilen yerlerin kapatılması, faaliyetten men edilmesi veya ruhsatının iptal edilmesi kararlarının uygulanmasına mukavemette bulunan kişiler hakkında mülki amirden yardım istenmesi halinde, mülki amirin kolluk marifetiyle kararın uygulanmasını temin edebileceği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Gereği:

... Belediye Başkanlığına

Bilgi:

... Valiliğine

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)